

EL PROTAGONISTA DEL MES

Jaume Capdevila 'Kap'

DIBUJANT

“Agafar-se les coses amb bon humor és molt necessari”

Ara fa cent anys, es va suspendre la publicació de la revista satírica Cu-cut!, catalitzadora del primer catalanisme polític. Coincidint amb el centenari, el dibuixant berguedà Jaume Capdevila 'Kap' ha coordinat el llibre commemoratiu "Cu-cut! Sàtira política en temps traspalsats (1902-1912)" (editorial Efadós).

Què va ser exactament el Cu-cut!?

Una de les revistes més importants de la tradició satírica de Catalunya. Va ser un referent de la premsa satírica per la qualitat del planter de dibuixants, amb noms com Junceda, Opisso o Llaverrias, i també per l'humor incisiu que va fer.

El catalanisme començava a treure el nas a les pàgines del Cu-cut!?

Només aparèixer, l'any 1902, el Cu-cut! va plantejar fer una sàtira innovadora, perquè les idees del catalanisme polític que defensava també ho eren. Fela unes dècades que el catalanisme havia arribat a la literatura, però aleshores tot just començava a entrar en escena a la política.

Contra què llançava els dards?

Atacava el centralisme madrileny, la inoperància dels funcionaris de l'estat, i sobretot l'exèrcit, que llavors era una força de repressió i d'ocupació a Catalunya. Defensava, en resum, una visió catalana del món.

I feien mal aquests atacs?

Molt, perquè el Cu-cut! sempre va ser una revista molt popular i molt influent. Va arribar a tenir una tirada mitjana de 40.000 exemplars. I això que, aleshores, més de la meitat de la població no sabia ni llegir ni escriure. Però, malgrat això, la premsa tenia més importància que ara, que patim un bombardeig de notícies per totes bandes. Aleshores, els diaris i les revistes eren l'únic referent i, per això, estaven sotmesos al control estricte de la censura. I el Cu-cut! hi va tenir molts problemes.

Fins al punt que una vegada hi va haver un assalt militar a la redacció.

Els comandaments de l'exèrcit espanyol a Catalunya es van indignar tant per un acudit del Cu-cut! que van decidir muntar un assalt a la redacció, el 1905, encara ara recordat com un dels incidents importants de la història del catalanisme.

Perquè va tenir conseqüències...

Sí. El govern de Madrid, en lloc de castigar els militars, va apretar encara més el Cu-cut!: va prohibir la revista durant sis mesos i va fer una llei que restringia més la llibertat de premsa. Això va provocar una unió de les forces catalanistes a l'entorn de Solidaritat Catalana, que va arrossegar a les eleccions del 1907.

EL PERFIL

» Jaume Capdevila 'Kap' (Berga, 1974) és llicenciat en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. El 1994 va començar a publicar vinyetes al Regió7 i a la revista El Triangle, i tres anys més tard es va incorporar a La Vanguardia i a El Mundo Deportivo.

» Ha destacat en l'estudi històric de l'humor gràfic de Catalunya, amb llibres sobre Josep Muntanya, Lluís Bagaria i Tisner. El 2009, va rebre el premi Gat Perich.

“El Cu-cut! és una de les revistes més importants de la tradició satírica”

“Els militars, enfadats per una vinyeta, van assaltar la redacció de la revista”

“Molts dels acudits del Cu-cut! són totalment actuals, no caldria tocar-ne ni una coma”

“La sàtira és una eina per interpretar la realitat”

HISTÒRIA

Kap publica un llibre per celebrar els cent anys de la revista Cu-cut!, pionera de la sàtira i el catalansime

Tot això sona tan actual!

És que és curiós veure com alguns dels temes que apareixien a les vinyetes del Cu-cut! encara no estan resoltos un segle després, sobretot l'encaix Catalunya-Espanya i la gestió dels diners catalans a Madrid. Hi ha acudits del Cu-cut! que són totalment actuals, no caldria canviar-ne ni una coma.

Però ara, en canvi, no hi ha cap revista satírica en català, i la falta que fa!

I tant! La sàtira és una eina molt important per interpretar la realitat. La tradició de la premsa satírica catalana es va estroncar durant la guerra civil i es va intentar recuperar durant la Transició. Però tots els intents van anar fracassant. I, ara, a sobre, la premsa té una crisi de model que fa impensable l'aparició d'una revista d'aquestes característiques. En canvi, sí que tenim programes satírics a la televisió i a la ràdio. La sàtira, en el format que sigui, deu ser, doncs, una necessitat.

Interpretar la realitat mitjançant l'humor, l'enginy i la sàtira és molt saludable. Per a molts ciutadans, és imprescindible aquesta mirada més lúcida i més distanciada de l'actualitat. Agafar-se les coses amb bon humor és molt necessari, i més en temps de crisi.

ANNA COSTA